

Mooie dag voor een toertochtje - maar niet zo mooi voor molenaars..

Analyse van Lex: Sint Nicolaas komt weer wat naderbij en dat is te zien op de weerkaarten. Met kwistige hand is er met depressies gestrooid. L alom met hier en daar een Htje. Bijzonder is wel het aaneengesloten frontensysteem dat afwisselend warm en koud is met daartussen ook nog een enkele trog. Dit frontensysteem begint boven Bretagne in Frankrijk en eindigt ergens boven Moskou in Rusland. De pressie boven de Atlantische Oceaan houdt voorlopig de Zuidstrooming nog in stand maar het opschuiven ervan in de richting van Engeland kan ervoor zorgen dat de wind later op de middag wat gaat draaien naar W tot NW en iets zal toenemen. Vandaag nog zonnig met wat sluierbewolking. Voor de molenaar zal er weinig te verdienen zijn want de betrekkelijk warme wind uit het Z. is zwak tot matig, weinig dicht en te hopen valt dat de molen wil draaien.

Het KNMI vindt er dit van: zaterdag overdag is het aanvankelijk vrijwel overal zonnig. Alleen in het westen en noordwesten komt er al wat meer sluierbewolking voor. Later op de dag wordt de bewolking van het westen uit langzaam dikker, maar tot de avond blijft het waarschijnlijk droog. In de avond neemt van het westen uit de kans op wat regen toe. De middagtemperatuur loopt uiteen van 18°C op de Wadden tot 24-25°C in het uiterste oosten en zuidoosten. De zuidelijke wind is zwak tot matig. Later in de middag en in de avond draait de wind van het westen uit naar noordwest tot noord. Aan de noordwestkust wordt de wind dan mogelijk krachtig of hard uit een noord tot noordoostelijke richting. (Bron: KNMI)

Vragen over het huiswerk

Lezen H12: 12.6.2 tot eind (oud: 12.5.2 tot eind)

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen belast en welke onbelast?
2. De graantoevoer vanuit de kaar naar het kropgat van de loopersteen is op elke molen anders geregeld. Er zijn wel enkele onderdelen altijd aanwezig. Welke?
3. Waarvoor dient de jager en hoe ziet hij eruit?
4. Waarom wordt voor de aandrijving van het maalkoppel een rondsel gebruikt?
5. Wat is een kruisvonder, waar dient hij voor en hoe ziet hij eruit?
6. Waar staat de zakkenbok en waar dient hij voor?
7. Waar zit de scheiplank?
8. Op welke manieren werken de maalstenen?
9. Wanneer is een steen rijk? En wanneer arm? Wat is een grage steen?
10. Wat is uitlichten, wat is bijhouden en wanneer doe je wat?
11. Noem eens een paar soorten steen waarvan maalstenen zijn gemaakt?
12. Welke natuursteen heeft een harde kerf en een zachte uitslag?
13. Wat is een wolfje en waar kom je ze wel tegen?
14. Wat is de relatie tussen omtrek en diameter als er wordt gesproken over 17der, 16der etc.?
15. Als een steen (loper) te rijk is wat moet er dan gebeuren?
16. Waar zit het kropgat en waar het steengat?
17. Waarvoor dienen de kraangaten en hoeveel zitten er in een steen?
18. Wat zijn balanceerbussen?
19. Kun je met een kammenluiwerk ook afschieten? Hoe moet dat dan?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Lezen H12: 12.6.2 tot eind (oud: 12.5.2 tot eind)

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen belast en welke onbelast?
Alles er maar voor en hopen dat de GP draaien wil. Belast zal hij stil blijven staan.
2. De graantoevoer vanuit de kaar naar het kropgat van de lopersteen is op elke molen anders geregeld. Er zijn wel enkele onderdelen altijd aanwezig. Welke?
De schuddebak met klapspaan, kaar met kaarbomen, meelkuip met kuipdeksels zijn altijd aanwezig
3. Waarvoor dient de jager en hoe ziet hij eruit?
De jager veegt het meel van de meelring naar de meelpijp en is een leren (of ander flexibele) flap die vastzit aan de lopersteen.
4. Waarom wordt voor de aandrijving van het maalkoppel een rondsel gebruikt?
Aangezien de maalsteen op en neer kan worden bewogen is er een aandrijving nodig met lange kammen. Dit zou te zwak worden zodat er gekozen is voor een rondsel.
5. Wat is een kruisvonder, waar dient hij voor en hoe ziet hij eruit?
De kruisvonder is een korte dwarsbalk die op en neer kan worden bewogen met de lichteboom en dient voor een fijnafstelling bij het uitlichten en bijhouden van de maalsteen. Hij zit meestal net boven de pasbalk en kan deze met een stang op en neer bewegen..
6. Waar staat de zakkenbok en waar dient hij voor?
De zakkenbok staat vlakbij de kaar en dient om een graanzak op te zetten zodat de kaar gemakkelijk kan worden gevuld.
7. Waar zit de scheiplank?
De scheiplank zit aan het einde van de maalbak en stopt de meelafvoer naar de zak als hij wordt geplaatst.
8. Op welke manieren werken de maalstenen?
Druk, snijvermogen en beweging vormen de werking van de stenen.
9. Wanneer is een steen rijk? En wanneer arm? Wat is een grage steen?
Als er te weinig ruimte tussen de stenen zit bij het kropgat kan het graan er niet tussen worden gezogen. De steen wordt dan rijk genoemd. Als er voldoende ruimte tussenzit dan is de steen arm. Een grage steen is eigenlijk wat te scherp waardoor het maalproces niet goed verloopt. Enkele handen zand ertussen doet wonderen omdat de steen dan wat stomper wordt.
10. Wat is uitlichten, wat is bijhouden en wanneer doe je wat?
Uitlichten is de steen iets optillen zodat hij wat lichter kan gaan draaien als bijvoorbeeld de wind wat afneemt en bijhouden is de steen iets laten zakken zodat hij wat harder op de ligger drukt tijdens het malen. Dit doe je als de wind toeneemt.

11. Noem eens een paar soorten steen waarvan maalstenen zijn gemaakt?
Blauwe of Duitse steen (vulkanisch van oorsprong), vrij zacht maar zeer poreus en groot snijvermogen. De Franse steen (erg harde zoetwaterkwarts) is een samengestelde steen. De kunststenen, massief of met een maallaag en beton als ballastgewicht.
12. Welke natuursteen heeft een harde kerf en een zachte uitslag?
Geen enkele. Alleen kunststenen kunnen worden uitgevoerd met zachte uitslag.
13. Wat is een wolfje en waar kom je ze wel tegen?
Wolfjes zijn maalstenen met een diameter minder dan 1.10 m. doorsnee. Ze komen vooral voor in boerenmaalkoppeltjes.
14. Wat is de relatie tussen omtrek en diameter als er wordt gesproken over 17der, 16der etc.?
Als er wordt gesproken over een 17der dan is de omtrek 17 A'damse voet en de middellijn 1.50 m. Bij een 16der is dit 16 A'damse voet en een middellijn van 1.40 m. Formule: De omtrek in A'damse voet is 2 hoger dan de middellijn.
15. Als een steen (loper) te rijk is wat moet er dan gebeuren?
Het rijke deel, waar normaal het graan onder de steen wordt getrokken, zal met een kneushamer armer moeten worden gemaakt waarna het bilsel met een bilhamer moet worden hersteld.
16. Waar zit het kropgat en waar het steengat?
Het kropgat zit in de loper en hierdoor komt het graan tussen de stenen. Het steengat zit in de ligger. In het steengat draait de bolspil in de (houten) steenbus. De steenbus wordt afgesloten met een zinken plaat om te voorkomen dat er graan tussendoor valt.
17. Waarvoor dienen de kraangaten en hoeveel zitten er in een steen?
Kraangaten dienen om de stenen te kunnen lichten en te keren. In de loper zitten er 4 die 2 aan 2 op verschillende hoogtes zitten.
18. Wat zijn balanceerbussen?
Balanceerbussen dienen om de loper in evenwicht te krijgen. Er zitten er 4 aan de bovenkant ingegoten. Vullen met zand, liever niet met metaal i.v.m. beschadiging van het bilsel of lood i.v.m. giftigheid van dit metaal.
19. Kun je met een kammenluiwerk ook afschieten? Hoe moet dat dan?
Nee dat kan wel met een sleepluiwerk. Met een afschietblok of afschietwerk kan wel worden afgeschoten. Als een kammenluiwerk ook een gaffelwiel heeft kan er eventueel wel mee worden afgeschoten maar dat duurt dan wel erg lang.

